

ԾԱԶԻԿ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԶԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՏՂՆՅ ԵՒ ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՅԱՏՈՒԿ

Ա. ՇՐՋԱՆ, ԹԻՒ 27

ԲՈՎԱՆ ԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Առաջին վեցամսեան	ԽՄԲԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ
Մեր գրական մրցումը	»
Իծր եւ սգումը	ԱՂԵՔՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
Երանի՛ ողորմածներուն	ՏԻՐԱՅՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏ
Ծաղիկները (Ա. մրցանակ չառած)	Յ. ԴՈՒՆՏՈՒՐԱՃԵԱՆ
Մայր եւ աղջիկ	ԼԱՄԸՆԷ
Փիղը եւ իր որսը (պատկերով)	ՆՈՒՐԶԱՆ Ռ. Յ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ
Դպրոցականներու բաժին	Հանելուկ, Հաւուական հարցում, ելլն.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ՊՈԼՍՈՑ ԵՒ ԴԱՒԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Տարեկան 30 դրուչ : Վեցամսեայ բաժնեզին չկայ :
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ Տարեկան 7 ֆրանք :

ԲԱՅԱՐՁԱԿԱՊԷՍ ԿԱՆԽԻԿ

Բաժնեզինները կարելի է ղրկել Օսմ. մանտաբոսթով, փոխ՝ գրով,
եւ կամ ղրույմաթուղթով (20 հատը 20 դրուչի հաշուով) :

Ծանուցման, բաժանորդագրութեան եւ թերթին վերաբերող
ամէն կարգի գործառնութեանց համար ղիմել մի՛ միայն՝

ՍԱԴԱԵԱՆԻ

{زاغيك غزته سي} درعليه ده غلطه ده قورشونلى خاندۀ نومرو ۷

«ԾԱԶԻԿ» ՀԱՆԴԷՍ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

REVUE "DZAGHIK,"

Constantinople, Galata, Kourchoum Han, N° 7.

Գին 20 փարա

Տպագրութիւն ՍԱԴԱԵԱՆ, Կալաթա

Անկարելի է որ ընտանիք մը անոնց կարի մեքենայի մնայ, բայց էական կէտն է լաւ մեքենայ մը ունենալ, որովհետեւ լաւ մեքենայ մը անթիւ եւ անհամար ծառայութիւններ կը մատուցանէ, մինչդեռ գէշ տեսակէ մեքենայ մը անվերջ դժգոհութեանց եւ տաղտուկի աղբիւր մըն է:

Բոլոր աշխարհ զիտէ թէ՛

Ս Ի Ն Կ Ե Ր

Հայրայրիջ ԿԱՅՍ. ՊԱՆԱՏԱՆ The Singer Manufacturing Co

մեքենան լաւագոյնն է. օոյն մեքենան ամէնէն աւելի կատարելագործուածը, հաստատունը եւ դիւրագործածելին ըլլալուն՝ բովանդակ աշխարհի մէջ՝ ամէն ոք Սինկերի մեքենաները կը գնէ:

Ձեռքի, ոտքի, ու ոտքի եւ ձեռքի միանգամայն

մեքենաներ կը գտնուին:

ՍԻՆԿԵՐԻ մեքենաները կը ծախուին մի միայն Սինկեր Ընկերութեան վաճառատանց մէջ:

ԲԵՐՍ.

1. Մեծ փողոց, Պօն Մառէի գէմ, Թ. 343 և 343 կրկին.
2. Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի Լիսէին գէմ.

ԿԱՆԱԹԱՆ.

1. Սինկեր խան, Թիւնէլին ետեւը.
2. Գարաքէօյ, Թրամիլէյին կայարանին գէմ.

ՊԱՆԱՏ.

1. Սուլթան Համամ, Թ. 2
2. Սուլթան Պէյադլիտ, Թրամիլէյի կայարանին գէմ, Թ. 13

ՍԿԻՒՏԱՐ.

Չարչը Պօյու, Թ. 120.

ՇԱՐԱԲԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ

Դասերը եւ նորոգութիւնք ձրի.

Կասաբեալ երաշխաւորութիւն:

Մասնաճիւղեր գաւառաց բոլոր քաղաքներուն մէջ:

Սինկերի Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թ. 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս Պէյ Տիւղօղլուի տունը:

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ազգային, գրական եւ ֆաղափական,

— Բաժանորդագրութիւն՝ տարեկան Կ. Պոլսոյ

համար 80 դրշ., ճամսեայ 45 դրշ., գաւառներու համար 108 դրշ. ճամսեայ 60 դրշ. և օտար երկիրներու համար 35 ֆր. ճամսեայ 20 ֆր. և Ձեռքէ վաճառում՝ քաւր փաւրա: Խնամաւալ բովանդակութիւն, ընտիր յօդուածներ, թարմ լուրեր ու նորագոյն տեղեկութիւններ: ԱՐԵՒԵԼՔ, իր վերակազմուած խմբագրութեամբ և իր կարող աշխատակիցներով, առաջնակարգ տեղ մը կը գրաւէ տեղական հայ մամուլին մէջ, օր աւուր աւելի՝ հրապուրիչ դառնալով՝ նորանոր բարւոքումներու շնորհիւ զորս ներմուծած է թերթին մէջ, նիւթերու ճոխ պէսպիսութիւն մը կը կազմեն իր մասնագիտական յօդուածները, եկեղեցական, կրօնական, տնտեսական-տեղական օրական, երկրադործական և այլն, բաց ի գրական ու բանասիրական գրուածքներէ, օրուան տեսութիւններէ: ԱՐԵՒԵԼՔի վերաբերեալ ամէն գրութիւն և բաժանորդագրին պէտք է ուղղել Տէր և Տնօրէն Գրաբէրին էֆ. Պօյաճեանի հասցէին, Ղալաթիա, Մանուտիյէ Ճատտէսի ուր կը գտնուին թերթին տպարանն ու խմբագրատունը:

ՇԱՀԻԿ

ՏԵՐԵՆՑ ԽԱՆԻՆ

Խմբագիր Գալոթ ՏԵՐ.ՅԱԿԻԲԻԱՆ

(698) Ի. ՏԱՐԻ — ԹԻԻ 27

15 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1907

ԱՌԱՋԻՆ ՎԵՑԱՄՍԵԱՆ

Ծաղիկ իբր մանկանց և դպրոցականներու շարաթաթերթ իր հրատարակութեան առաջին վեցամսեան աւարտեց անցած թիւով, և այս թիւով կը մտնէ երկրորդ կիսամեակին մէջ:

Երկար շրջան մը չէ այս՝ որուն վրայ ծանրանանք: Բայց թերթի մը անդրանիկ հանգրուանն է առաջին վեցամսեան, ուրկէ անդին աւելի ապահով քայլերով առաջ կ'երթայ ան:

Բան մը չենք ուզեր խօսիլ մեր այս ձեռնարկին կարեւորութիւնը չեշտելու համար. սա համոզումը միայն կ'առաջնորդէ մեզի թէ զգացուած պակաս մըն է զոր կ'աշխատինք լեցնել կարելի եղած չափով, և մեր այս գործին մէջ բարոյական պարտաւորութիւններ կը քաջալերեն մեզի:

Մանկանց թերթի մը հրատարակութիւնը վերջին տարիներս Պոլսահայ մամուլին հարցերէն մէկը եղած էր, և ուրախ ենք որ Ծաղիկ այդ պաշտօնին կոչուելէն ի վեր, համակրութիւնը անպակաս եղաւ իր շուրջը, թէ՛ դրողներու և թէ՛ կարդացողներու կողմէ:

Այս առթիւ Ծաղիկի Տնօրէնութիւնը պարտք կ'զգայ յայտատարարելու թէ թերթին յարատեւութիւնը բացարձակապէս ապահովուած է, և քանի՛ առաջանայ իր դիրքը մեր մանկութեան դպրոցականութեան մէջ, ա'յնչափ աւելի հոգ պիտի տարուի աւելի տիպար վիճակի մը հասցնելու թերթը:

Մեր այս առաջին հանգրուանին առջև, շնորհակալութեան պարտքեր ունինք բոլոր մեր համակիրներուն ու բարեկամներուն, ինչպէս նաեւ մեր ամէն աշխատակիցներուն հանդէպ, մասնաւորաբար սիրուած ու յարգուած բանաստեղծին՝ Աղեքսանդր Էֆ. Փանոսեանի, որ իր աղնիւ և անձնուէր մասնակցութիւնովը՝ հաճելի վայելք մը կ'ընծայէ միշտ մեր դեռատի ընթերցողներուն:

Շնորհապարտ ենք նաեւ Մանգուսեի ու Արեւելի որոնք իրենց սիւնակները տրամադրելի կ'ընեն աղնուաբար՝ քաջալերելու համար մեր այս գրական համեստ ձեռնարկը:

ՄԵՐ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՅՈՒՄԻՆ ԱՐԴԻՒՆՔԸ

ԾԱՂԻԿ իր սեպտեմբեր 20ի 19րդ. թիւին մէջ հրատարակած էր պատկեր մը և առաջարկած էր անոր վրայ շարադրութիւն մը գրել :

Այս գրական մրցումին պայմանաժամը աւարտեցաւ նոյեմբեր 1ին , և հասած բոլոր ձեռագիրները բաղդատական քննութեան մը դրուեցան :

Ահաւասիկ մրցումի մասնակցողներուն ցանկը , վերնագիրներու սկզբնատառերուն կարգով . —

Անմեղ զքօսանք . — ՀԱՅԿ ՊԱՐՏԻՉՊԱՆԵԱՆ 13 տարեկան , Մայր Վարժարանի միջին առաջին դասարանէն :

Գոհարին նուերը . — ՄԻՀՐԱՆ ՄԵՏԱՔԱՆԵԱՆ , 14 տարեկան , Մարգուանի ազգային վարժարանին Դ. դասարանէն :

Երախտագիտութիւն . — ԵԴՈՒԱՐԴ ՏԷՕՔՄԷՃԵԱՆ , 14 տարեկան , Գատրգիւղի Արամեան վարժարանին բարձրագոյն Բ. կարգէն :

Երկու չմեղ աղջիկները . — ԱՍՍՏՈՒՐ Մ. ԽՏՐԵԱՆ , 14 տարեկան , Կեսարիոյ Մունճուսունի Մծրինեան վարժարանին 2. դասարանէն :

Զոյգ մը գեղունիները . — ԶԱՔԷՈՍ Յ. ԱՅՎԱՏԵԱՆ , 14 տարեկան . Կեսարիոյ Մունճուսունի այս տարուան չրջանաւարտներէն :

Ծաղիկները . — ՅԱԿՈԲՈՍ ԳՈՒՆՏՈՒՐԱՃԵԱՆ , 12 տարեկան , Սկիւտարի հայ-բողոքական նախակրթարանէն :

Մայրիկին տօնախմբութիւնը . — ՀԱՅԿՈՒՀԻ ՏԻԼՍԻՉԵԱՆ , 12 տարեկան , Մագրիգիւղի Տատեան վարժարանէն :

×

Շարադրութեան մը մէջ բնական է որ առաջին անգամ նկատուի կ'առնուին քերականական ճշգրտութիւնը և տառասխալները : Կրնանք ըսել թէ պատասխաններուն ամէնքն ալ այդ տեսակէտով մեծ պակասներ չունէին :

Երկրորդ անգամ նկատուի առնուելիքը՝ պատկերին վրայ նիւթի մը գիւտն էր : Այս մասին ալ գրեթէ նման եղած են ընդհանրապէս : Երկու քոյրեր փունջ կը կապեն , նուէր տալու կա'մ՝ մայրիկին , կա'մ հայրիկին և կամ զբօսանքի համար : Երկար և ղուտ նկարազրականներ գրած էին Միհրան Մետաքսեան , Զաքէոս Այվատեան , Եղուարդ Տէօքմէճեան : Առաջին երկուքը մանաւանդ խիստ մանրամասնութեանց մտած էին , երեւակայական դարձուածք-

ներով: Ասիկա գնահատելի է թէև, սակայն իրենց մէջ միտքի յայտնի ճիգ մը կայ, ինչ որ յանձնարարելի բան մը չէ սկսնակներուն համար: Պզտիկները պէտք է կրցածնուն չափ անկեղծ և պարզ ըլլան իրենց գրածներուն մէջ, հոգ տանելով որ իրենց ըսածները իրենց տարիքին համապատասխան և նոր բաներ մը ըլլան:

Անկեղծութեան և պարզութեան մասին յաջողածներն էին Հայկունհի Տիլսիզեան, Ասատուր Խտրեան և Հայկ Պարտիզպանեան: Ասոնցմէ Խտրեան իր տարիքին համաձայն նոր շունչ մը կրցած էր տալ: Մտածումներու դիւտ մը ունէր նաև Յակոբոս Գունտուրաճեանի գրածը՝ որ պատկերին նիւթը շօշափելէ աւելի՝ ծաղիկներու վրայ խորհրդածութիւն մըն է, և շնորհաւորելի է՝ եթէ իսկապէս իր մտքին ծնունդն է:

Մանրամասն բաղդատութիւններէ ետք, հետեւեալ կերպով բաժնուեցան մրցանակները, որոնք են մէկ տարուան, վեց ամսուան և երեք ամսուան Ծաղիկ, քանի որ արժանացուն'ըրը բաժանորդ չեն մեզի:

Ա.Ռ.Ա.ՋԻՆ.— Ծաղիկները՝ գրուած Յակոբոս Գունտուրաճեանէ, (Սկիւտարի բողոքական նախակրթարանէն):

ԵՐԿՐՈՐԴ.— Երկու չճնադ աղջիկները՝ գրուած Ասատուր Մ. Խտրեանէ, (Մունձուսունի վարժարանէն):

ԵՐՐՈՐԴ.— Մայրիկին տնայնապետները՝ գրուած Հայկունհի Տիլսիզեանէ, (Մագրիգիւղի Ազգ. վարժարանէն):

Ասոնցմէ առաջինը կը հրատարակենք այսօր: Միւս երկուքը ինչպէս նաև ուրիշ մէկ երկուքէն ալ հատուածներ պիտի հրատարակենք յաջորդով:

Մեզի հասած գրութիւններուն մէջ շատերը անհամապատասխան գտանք գրողներուն տարիքին և ուսման աստիճանին: Սակայն բնական է թէ չպիտի կրնայինք իրողութիւնը ճշգեղ. մանաւանդ որ ամէնուն տակը իրենց վարժարաններուն տնօրէնները կամ ուսուցիչները վկայած էին թէ ուսանողին հարազատ արտադրութիւնն է ներկայացուածը: Հետեւաբար չենք ուզեր կասկածի տակ ձգել այդ դաստիարակներուն ուղղամտութիւնը:

Մօտաւորապէս գրական նոր մրցում մը պիտի բանանք:

ԾԱՂԻԿՆԵՐԸ

(Առաջին մ'ըցումակը ստացած)

ԾԱՂԻԿՆԵՐԸ՝ ժպտող Մայիսին մէջ ժպտուն աղջիկներ կը ներկայացնէ, որոնք ծաղիկներ կը փնջեն. պատշգամբին մէջ ուրիշ կը դիտեն այս երկու օրիորդները, ծաղիկներ պէտք է որ գլուխուն որոնցմէ պսակներ պիտի չինեն:

Ծաղիկներուն մէջ կան ոմանք որոնք անշուք կը մնան: Բայց պատշգամբին մէջ դիզուած ծաղիկներուն մէջ կան ալ անանկներ որոնք նախանձելի կեանքով մը պիտի ժպտին և որոնք գուրգուրանքներով պիտի փնջուն այդ սիրուն օրիորդներուն կողմէ. ու միշտ իրենց ցօղունին մէջ պիտի զգան հողին տաք կենդանութեան շրջապայութիւնը, ջուրի թացութենէ մը միշտ թարմ պիտի մնան որ չես դիտեր համբոյրներէ՞ թէ արցունքներէ անոնց վրայ կը ծորի:

Ծաղիկները ծնող ամիսը Մայիսն է: Թռչունները գարունին տաք երկիրներէ կը վերադառնան ծաղիկներու անուշ բուրումէն գինովնալու համար, ինչպէս գինեմոլները որոնք պատեհութիւն մը գտածնուն պէս՝ օղիի սրուակին փրփուրներուն գինովութեան անձնատուր կ'ըլլան:

Առուակները լեռներէն դաշտագետնին մարգերուն մէջ կ'իջնեն ծաղիկներու անուշ բուրումը վայելելու տենչանքովը, ու մանուկներու նման անոնց շուրջը կը թափառին մացառէ մացառ:

Անուշ զեփիւռն խոկ, երբ ծաղիկներուն քովէն կ'անցնի կը

մեղկանայ անոնց քաղցր հոտովը և հոն վայրկեան մը կը տնտը-
նայ ծաղիկները քիչ մը վայելելու համար :

Արեւը որ շատ բաներէ չախորժիր, երբ մայիսին ծաղիկները
կը տեսնայ, զանոնք այնքան վայելել կը ցանկայ և անոնցմով ա՛յն-
քան զբաղած կ'ըլլայ այդ ծաղիկներու ամիսին մէջ որ իր մարը
մտնելը օրէ օր կ'ուշացնէ. այս է սլաոճաւոր որ օրերը կ'սկսին եր-
կարիւլ այդ ծաղիկներու ամիսին՝ Մայիսին մէջ :

ՅԱԿՈԲՈՍ ԳՈՒՆՏՈՒՐԱՃԵԱՆ

Կը վկայեմ թէ այս զրուծիւնը 12 տարեկան Յակոբոս Գունտուբանեանի հարա-
զատ շանքին արդիւնքն է :

ՕՐ. Ն. ԳԸՐԸԳԵԱՆ

Ուսուցչուհի Հայ-Աւեստաբանականաց Ճախա-
կորթաբանին, Սկիւսար

ԻԺՆ ՈՒ ՏՁՐՈՒԿԸ

Իժը տղրուկին կ'ըսէր անցեալ օր.

— «Բո՛յրիկ, երկուքս ալ ունինք խայթ հատու,

«Այլ գիտե՞ս արդեօք, պատճառն ի՞նչ է որ

«Ես կը հալածուիմ, կը փնտըռուիս դու» :

Յարեց միւսը— «Պատճառն այն է պարզապէս,

«Որ ես կը բուժեմ, մինչ կ'սպաննես դու» :

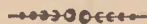
Լ. ՊԱՅՅԻ

ԱՂԵՔՍ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

« Ն Ո Ր Տ Ա Ղ Ե Ր »

Ստացանք երիտասարդ բանաստեղծ Միսաք Մեծարենցի նոր
Տաղերը, շքեղ հաւաքածոյ մը անտիպ բանաստեղծութիւններու :
Անոնք որ արդէն ասկից առաջ կարդացած են Ծիածանը վայելած
են այն փափուկ և զմայլելի արուեստը, որով Մեծարենց այսօր
պատուաբեր տեղ մը գրաւած է մեր նոր գրականութեան մէջ :
Երիտասարդ քերթողին այս նոր գործն ալ արժանի է ամէն քա-
ջալերութեան և յանձնարարելի ամէն անոնց որոնք գրական ճըշ-
մարիտ վայելքներ կը փնտռեն : Գիտն է թէ զրուշ : Կեդրոնատեղի
Պոլիս, Չաքմաքճըլար, Գրլըճճեան Գրատուն :

«ԵՐԱՆԻ՝ ՈՂՈՐՄԱԾՆԵՐՈՒՆ»

ՊԱՍԱՐԱՆԸ լուռ էր, աշակերտները մտամոլորի և ուշադիր։
Լեռան Դարոգին գեղեցկագույն հատուածին հասած էինք։

Գլխած Յիսուսին յաւիտենական խօսքը, «Երանի՛ ողորմածներ-
րուն»ը բացատրեցի։ Անմիջապէս ետքը աւելցնելով թէ Ողորմու-
թիւնը չըթուանքի թողութեանք պէտք չէ մնայ, այլ պէտք է ըլլայ
սրտին խօսքը, սրտին գործը։ Թշուառութեան հետեւեալ իրական
պատկերը գծեցի։

Երբեմն բարեկեցիկ և ուրիշներու օգնող ընտանիք մը առեւ-
տրական տագնապի հետեւանքով չքաւորութեան կը մատնուի, և
երբ օրական ապրուստը հայթայթել կը մտածէ, յանկարծ անողոր
հրդեհը մոխիր կը դարձնէ նաեւ տունն ու ամբողջ կարասիները։
Այժմ այդ ընտանիքը անկողին ու վերմակ մը իսկ չունի վերա-
հաս ցուրտէն պատսպարուելու համար։

Արդ, հարցնեմ ձեզի, կրնա՞նք անտարբեր կենալ այդ դժ-
բախտ ընտանիքին հանդէպ, երբ մեր պաշտելի Տիրոջ, Սիրեցեալ
Յիսուսին մարդասիրութեան մեծ օրինակը կայ ու կը մնայ միշտ
մեր աչքին առջեւ։

Աշակերտները սրտով վրդովեցան, գլխացին և ուղեցին օգ-
նել. անոնց աղնուական զգացումը արդիւնքի կը փոխուէր։

Հիացայ անկեղծ գլխութեան այս սքանչելի արտայայտութեանը
վրայ. գիտեմ թէ Յիսուս երկինքէն կ'օրհնէր զիրենք այդ միջոցին։

Դասախօսութեան այս պահը պիտի չմոռնամ երբեք։

Ահ, չմոռցուելիք վայրկեանները ո՛րքան քաղցր են. իցի՛ւ
թէ մեր կեանքին մէջ այդ վայրկեաններէն ունենայինք շատ ու
շատ. իցի՛ւ թէ Բարութեան անհուն ճառագայթը, Ողորմութեան
արեւը միշտ շողար մեր սրտերուն խորը։

Հո՛ս, զգայուն աշակերտներու զիմաց տեղը չէ՞ դարձեալ
կրկնելու. «Երանի՛ ողորմածներուն...»։

ՏԻՐԱՅՐ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԿԱՐԴԱԼ ԳԻՏՅՈՂ ՏՂԱՆ

Լեւոն կարգալ գիտէ, անոր համար որ ամէն օր դպրոց կ'երթայ և հոգ կը տանի դասերուն: Հիմայ շատ ուրախ է Լեւոն, որովհետեւ պատկերազարդ աղուոր գիրք մը կը կարգայ:

Իր հայրիկը և մայրիկը այնքան ուրախ են իրենց զաւկին սուաջգիմութենէն որ միշտ պատկերազարդ գիրքեր նուէր կուտան անոր:

Երեւակայեցէք թէ Լեւոն որչափ երջանիկ է կարգալ սովրեւուն համար:

Անոր պէս պէտք է ընէք դուք ալ պզտիկներ, և պէտք է սիրով փարիք ձեր դասերուն:

ԿԱՐԴԱԼ ԶԳԻՏՅՈՂ ՏՂԱՆ

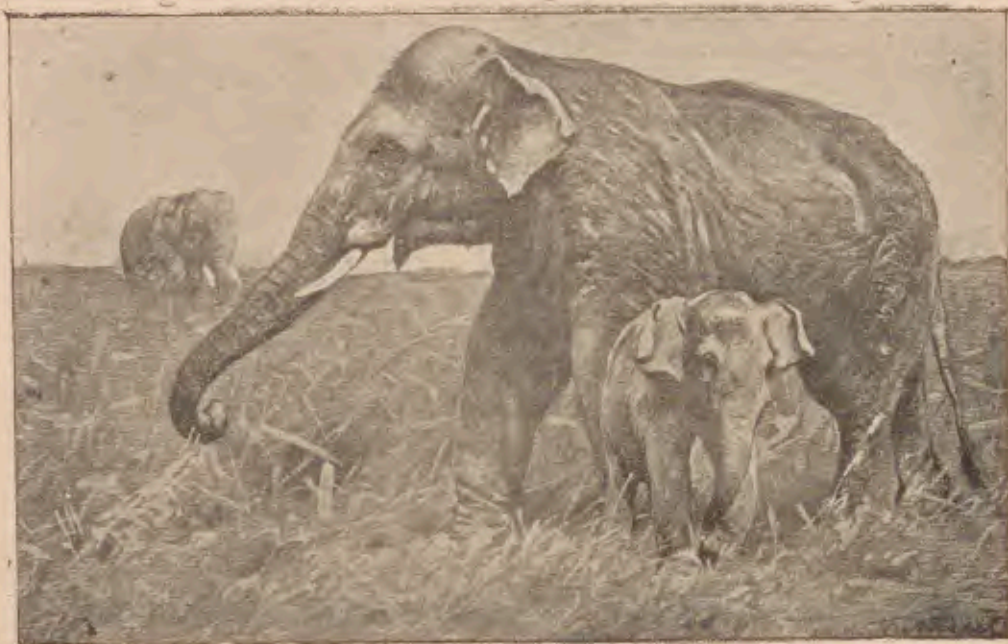
Վահան՝ Լեւոնէն մեծ է, բայց կարգալ չը գիտեր:

Ամէն օր ճամբայ կ'ելլէ դպրոց երթալու համար, բայց կը խաղայ կը խաղայ և դասին ուշ կը մնայ: Ծոյլ է, շատախօս և բնաւ ուշադիր չէ վարժապետին խօսքերուն:

Կը կարծէ՞ք որ երջանիկ է: Ո՛չ: Վարժապետը միշտ կը պատժէ զայն, իսկ երբ տուն երթայ ծնողքը կը յանդիմանեն զայն: Դասարանին յետինն է, և միշտ ծաղր ու ծանակ կ'ըլլայ:

Վահան դժբաղդ է, բայց դեռ կրնայ սրբագրել իր պակասութիւնները:

ԿԵՆԳԱՆԻՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԻՆՉՊԷՍ ԿՈՐՍԱՆ ՓԻՂԸ

Փիղ տեսած էք: Չեմ կարծեր: Ահա պատկերը այդ հսկային որ կենդանիներուն ամենէն մեծը և ամենէն զօրաւորն է: Գոյնը սեւ կամ թուի կ'ըլլայ, ոտքերը սիւներու կը նմանին, փոքրը լուսաւոր աչքեր ունի, լայն ու խիստ երկայն ականջներ, երկու խոշոր ժանիքներ մարդու թևի չափ հաստ, որոնք թանկագին են, և քիթ մը՝ զոր պատիճ կը կոչեն: Պատիճը փիղին վրայ այն է, ինչ որ է մեր ձեռքը մեղի համար: Անով մօրմէն ծիծ կը ծծէ, անունդ կը հաւաքէ, աշխատութիւններ կը կատարէ, կը կռուի, կը սիրէ. նոյնիսկ կրնայ իր պատիճովը կապեր կապել ու քակել և դուռներ բանալ ու դոցել: Իր ուտելիքն է ոստ, տերև, պտուղ, ցորեն, բրինձ. միս չուտեր: Կ'ապրի մինչեւ 150—200 տարի: Ամենէն աւելի շատ Ասիայի և Ափրիկէի մէջ կան այս կենդանիներէն, որոնք խիստ հետաքրքրական վարք ու բարքեր ունին: Շատ օգտակար կենդանի մըն է և Հնդկաստանի մէջ զայն կը գործածեն փոխադրութեանց և ուրիշ աշխատութեանց համար: Ի՞նչպէս կը ըռնեն այս զօրաւոր ու հսկայ կենդանին: Փիղը

հեղ, հանդարտաբարոյ կենդանի մըն է, սակայն երբ բարիանայ, ա'ւ ոչ մէկ բանի կը խնայէ. կարելի չըլլար զայն հանդարտեցնել: Այս պատճառով, բռնութիւնով կամ զէնքով չեն որսար զայն: Թակարդով կամ խաբեբայութեամբ կը բռնեն զայն, կը վարժեցընեն, և գործի կը մղեն: Փիղի որսորդութիւնը փախուկ ու վտանգաւոր բան մըն է: Անտառներու խիտ տերեւներուն մէջ ծուղակ կը լարեն, և ետքը, ճարտարութեամբ հոն կը մղեն կենդանիները: Փիղերը խորախանկ կ'ըլլան: Իրենցմէ ծերերը կը հասկընան խաղը, կը ծանուցանեն միւսներուն և ահա ամէնքը մէկ կը հ'ուսնան, իրենց պատիճին տակէն ժպտելով: Սակայն, երբեմն ալ անխորձ նորահասներ որոնք յանդուգն ու անհնազանդ կ'ըլլան, կ'երթան իրենց ոտքովը ծուղակը իյնալու: Որսացողները փիղերը թակարդը ձգելու համար, արդէն վարժուած իրենց փիղերը, մանաւանդ էգերը կը ձգեն՝ անոնք խուճերու մէջ կը մտնեն, ամէնէն պատուական երիտասարդներուն սիրտը կը գրաւեն, և կը բերեն այն տեղերը՝ ուր կ'ապասէ ծուղակը: Ասանկ անպարկեշտ խաղեր ալ կը կատարեն փիղերը իրենց ընկերակիցները որսալ տալու համար: Երբ մէյմը ծուղակը կը ձգեն, անկից ետք իրենց պատիճին լեզուովը կը համոզեն զանոնք որ տիրոջը հնազանդութեան և հանդարտութեան վարժութիւն: Հակառակ իրենց կիրքին ու արձակ կեանք վարելէ զրկուելու բարկութեան, կամաց կամաց կը համակերպին՝ զիրենք խաբող ընկերակիցներուն, և այսպէս որսացողինք ալ կամաց կամաց կ'աշխատի հաճելի ըլլալ այս գազաններուն, և փափկութեամբ անոնց սիրտը կը մեղմէ ու իրեն կը վարժեցնէ: Այս նորավարժութեան ժամանակը շատ վտանգաւոր է. պղտիկ անհաճոյ ընթացք մը և ահա փիղը իր պատիճին մէջ կը խեղդէ մարդը: Նոյնիսկ կան որ չեն զիջանիր ու և է խրատի, խնամքի ու շողորձորթութեան, միշտ բարկացոտ են, և երբ անօթութեան կամ ծեծի ենթարկուին, այն ատեն բոլորովին կը կատղին և այլևս կարելի չըլլար բնաւ զանոնք վարժեցնել:

Փիղը շատ ճարտարագործ և շատ ալ խելացի կենդանի մըն է: Իր մասին բաղմամբիւ պատմութիւններ կան, որոնցմէ պիտի պատմենք երբեմն երբեմն:

ՄԱՅՐ ՈՒ ԱՂԶԻԿ

(Ա. Ս. Մ. Ը Ն Է. Է. Ը.)

ՉՄՐԱՆ գիշեր մը: Դուրսը քամին կը շունչէր և ձիւնը տանիքները կը ձերմկցնէր: Անոնցմէ մէկուն տակ, անձուկ սենեակի մը մէջ, ձերմակ մազերով կին մը ու դեռատի աղջիկ մը նստած, ձեռագործ կը բանին:

Մերթ ընդ մերթ ծերուկ կինը տոյն ձեռքերը կը տաքցնէր փոքրիկ կրակարանին վրայ: Խեցեղէն կանթեղ մը կը լուսաւորէր այս աղքատին բնակարանը, ու անոր մէկ նշոյլը կ'երթար կը նուազէր Աստուածամօր մէկ պատկերին վրայ որ պատէն կախուած էր:

Մատաղատի աղջիկը վերցուց աչքերը, ու լռակաց դիտեց ալեհեր կինը քանի մը վայրկեան. յետոյ ըսաւ, «Մայր, կարօտութեան մէջ մնացած չես միշտ»:

Իր ձայնը անբացատրելի քաղցրութիւն ու խանդաղատանք կ'արտայայտէր:

Եւ սպիտակահեր կինը պատասխանեց. — «Աղջիկս, մեր տէրը Աստուած է, ու ինչ որ կ'ընէ ինք՝ բարի է»:

Այս բառերը ըսելէ վերջ լուռ մնաց քիչ մը ատեն և ետքը յարեց.

«Երբ հայրդ կորսնցուցի՝ վիշտս անմխիթար կը կարծէի. սակայն դուն կը մնայիր ինձ, և ես մէկ բան միայն կ'ըզայի: Կը մտածէի որ եթէ ան ողջ ըլլար, ու տեսնէր մեզ այս անձկութեան մէջ՝ սլիտի խորտակուէր իր հոգին: հասկցած էի նաև որ Աստուած գթած էր իր նկատմամբ»:

Դեռատի աղջիկը պատասխան չտուաւ, բայց խոնարհեց դուրսը, ջանալով ծածկել արցունքի քանի մը կաթիլներ որ կ'իյնային ձեռքերուն մէջ եղող կտաւին վրայ:

Մայրը աւելցուց. — «Աստուած ինչպէս անոր՝ նոյնպէս և մեզի հանդէպ բարի եղաւ: Բանէ մը չղրկուեցանք, մինչդեռ ուրիշներ ամէն բանի կարօտ են: Իրաւ է որ ստիպուեցանք քիչով վարժուիլ և այդ քիչն ալ վատակիլ մեր աշխատութեամբ, բայց այդ քիչը բաւական չէ. և միթէ սկիզբէն ամէնքն ալ չդատապարտուեցա՞ն իրենց աշխատութիւնով ապրելու: Ամենաբարին Աստ»

(*) Լամբնէ, ֆրանսացի փիլիսոփայ և աստուածաբան մըն է, ծնած է Սէն Մալօ, 1782ին և մեռած է 1854ին:

ուած, տուաւ մեր ամենօրեայ հացը, ու քանինե՞ր կան որ զուրկ են անկէ. տուաւ բնակարան մը, ու որքան են անոնք որ պատըսպարուելու տեղ մը չեն կրնար գտնել: Քեզ ալ ինձ պարգեւեց, աղջիկս, ինչո՞ւ գանգատիմ այլեւս»:

Այս վերջին խօսքերէն՝ նորատի աղջիկը բոլորովին յուզուած, մօրը ծունկերուն ինկաւ, բռնեց անոր ձեռքերն և համբուրեց ու լալով խոնարհեցաւ անոր գիրկին վրայ:

Եւ մայրը ձայնը բարձրացնելու ջանքով մը, «Աղջիկս, ըսաւ, երջանկութիւնը շատ ունենալուն մէջ չէ, այլ շատ յուսալուն և սիրելուն մէջ: Մեր յոյսը հոս այս տեղինին համար չէ, ո՛չ ալ մեր սէրը, և եթէ այնպէս ալ ըլլայ՝ անցողաբար միայն: Աստուծո՛ւմէ վերջ դուն ես ամէն ինչ ինծի համար այս աշխարհի մէջ. բայց աշխարհը կ'անցնի երազի մը պէս. ահա թէ ինչո՞ւ իմ սէրս քեզի հետ կը բարձրանայ դէպի միւս աշխարհը: Ծնելէդ ժամանակ մը առաջ, օր մը, երբ աւելի եռանդով կ'աղօթէի Սուրբ Կոյս Աստուածամօր, երազիս մէջ երեւցաւ ան ինծի, ու կարծես երկնային ժպիտով մը պզտիկ տղայ մը կը ներկայացնէր: Առի իր մատուցած տղան, և հաղիւ բազուկներուս մէջ գրկեր էի զայն, ահա Սուրբ Կոյսը սպիտակ վարդէ պսակ մը դրաւ անոր գլխուն վրայ: Քանի մը ամիս վերջ ծնար դուն, ու քաղցր տեսիլքը աչքիս առջեւն էր միշտ»:

...Շատ չէր անցած. սրբակեաց հոգի մը տեսաւ երկու լուսաւոր կերպարանքներ որ դէպի երկինք կը բարձրանային. հրեշտակներու խումբ մը կ'ընկերանար իրենց, և օդը կը թնդար անոնց հրճուանքի երգերէն:

Թարգմանեց Վ. Մ. ԽԱՉԻԿԵԱՆ

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ՆՅԹԵՐ

ՆՇԱՆԱԻՈՐ ՇԱՏԱԿԵՐՆԵՐ. — Դիտուած է որ անքաղաքակիրթ ժողովուրդներ ընդհանրապէս անգոհ փոքրածակ մը ունին: Ափրիկէի բնիկներէն Պիւլմէնները հետաքրքրաշարժ օրինակ մըն են այս մասին: Անոնցմէ երկուքը օր մը բորենի մը բռնեցին ու զայն կերան մինչեւ ոսկորները: Ուրիշ անգամ մը հինգ Պիւլմէններ երկու ժամուան մէջ կերան խոշոր վագերածի մը: Տեսնուած են երկու Սօքիմացիներ որոնք մէկ անգամէն կերած են ամբողջ փոկ մը: Կրօնլանտայի և Ալաքայի մէջ շատեր այնքան կուտեն որ վրանին կարողութիւն չի մնար չարժեղու:

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ԲԱԺԻՆԸ

Առաւօտեան լոյսը ծրփայ,
Դալարաւէտ դաշտին վըրայ,
Առուակն հոսի արտին ծայրէն,
Ոսկի ցոլքեր գան արեւէն:

Անտառին խորը միա մինակ,
Կը գեղգեղէր պզտիկ սոխակ,
Լեռ ու ձորեր կը թնդային,
Իր շնորհէն աստուածային:

Հոն հովիւը սրինգ կ'ածէ,
Այծը խաղալ կը մըտածէ,
Ուլիկները կը ցատկուտեն
Դուրս ելնելուն իրենց դոմէն:

Եւ գեղջուկը տունէն ելած,
Աղօթքով մը խիստ երկիւղած,
Բա՛ն ու բրի՛չ ուսին վրայ,
Իր արգաւանդ արտը կ'երթայ:

Պերպերեան վարժարան

ՆՈՒՐՀԱՆ Ռ. Յ. ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ

ՏԷՄԻՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Երեքշաբթի օր, 13 նոյեմբեր, Տէմիրեան վարժարանի մէջ տեղի ունեցաւ վերջացող տարեշրջանի շրջանաւարտունհաց Կրթական Նախարարութեան կողմէ վաւերացեալ վկայականներու բաշխումը հետեւեալ Օրիորդաց, որոնք անդրանիկ սանուհիներն են յիշեալ վարժարանին. Օրիորդ. Արմենուհի Տավուտեան, Արմենուհի Բէյխեան, Թադուհի Յովակիմեան, Մառի Գաղանճեան, Շուշանիկ Սիմօնեան, Սրբուհի Գալէնտէրեան, Վիքթորիա Մելքոնեան և Վիրժինի Խաչէրեան:

Արտօնատէր Ա. ՍԱԳԱՆԱՆ

ՏԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԾԱՂԻԿ

Մ Տ Ք Ի Ձ Բ Օ Ս Ա Ն Ք

Հանելուկ թիւ 27.

Երեք գլխով, երեք ոտքով,
 Բառ մըն եմ ես չէնք շնորհքով:
 Թէ վերջին ոտքս երբոր կտրես
 Ձիս մետաղի կը վերածես:
 Երկրորդ ոտքս ալ կտրէ Իսկոյն
 Շո՛ւտ վրադ առ սա ցուրտերուն:
 Երրորդ ոտքիս ալ կից մը տուր,
 Բարակ թել մ'եմ, մէջքիդ անցուր:
 Դեռ չատ խօսիմ: Իմ ամբողջէս
 Երկու գլուխ ու մէկ տոտիկ
 Կամացուկ մը երբոր հանես,
 Կայտուուն խաղն եմ՝ զոր կը պաշտես:

Հաշուական հարցում թիւ 27.

Ձիթաստանի մը տէրը 1049 զրուշ վճարեց զանազան ծախքերու և ձիթապտուղները քաղել տալու համար: Ինք ստացաւ 2750 օխա ձիթապտուղ, ուրկէ 1230 օխա կանանչ ձիթապտուղ ծախեց օխան 1 զրուշէն, և մնացեալ սեւը 2 զրուշէն: Քանի՞ զրուշ չահեցաւ:

Լուծողներէն մէկը վիճակով պիտի ստանայ երեք ամսուան Ծաղիկ, և երկրորդ մըն ալ գիրք մը:

Պատասխանները պէտք է խմբագրատուն հասնին մինչեւ Հինգշաբթի առաւօտ ժամը երեք, և գրուած պէտք է ըլլան կողքին վրայի կտրօնին վրայ:

Թիւ 26 հանելուկին լուծումն է.

		Բ.			
	Ս.	Ա.	Գ.		
Բ.	Ա.	Ր.	Ի.	Ձ.	
	Գ.	Ի.	Ծ.		
		Ձ.			

Թիւ 26 հաշուական հարցումին պատասխանն է.

6	2	0	2
	1	2	3
	6	5	4
	7	9	8
	7	7	7

Ճիշդ լուծողներն են,

Պեշիկքաշի Մաքունեան վարժարանէն՝ Եղուարդ Թուրում-պաճեան, Լուսին Այճեան, Արշալոյս Դ., Եղուարդ Զօփուրեան, Նուարդ Բարսեղեան, Արմենակ Թոմասեան, Սիրանոյշ Իբէքճեան, Դոհարիկ Ունճեան, Դառնիկ Դըլըճճեան, Արայ Պոյաճեան, Զաւէն

Թնքալեան, Կոպեռնիկ Ըռկատպաշեան, Պերճուհի Եազմանեան,
Հայկունի Միրիճանեան, Լեւոն Միքաէլեան, Յարութիւն Միրի-
ճանեան, Գառնիկ Պօռնճեան, Պաղտատար Պաղտատարեան, Յա-
կոր Բէլէկեան, Յակոր Ունճեան, Միհրան Բուլլոյեան, Սարգիս
Փափաղեան:

Բերայի Էսսան փարժարանէն՝ Ալիս Գանճեան, Մ. Տ. Չէ-
վիկեան, Վեհանոյշ Գպրըղլեան, Հայկ Դաժօեան, Հայկ Ասատուր-
եան, Միքաէլ Սաքաեան, Դրիգոր Տ. Դրիգորեան, Պարոյր Բար-
թամեան, Սիրանոյշ Գառնիկեան:

Վիեննական Միսիթ. փարժարանէն՝ Կարապետ Եորտամեան,
Հրաչեայ Սուրէնեան, Նշան Բէժմիւրճեան, Գ. Ա. Բէժմիւրճեան,
Արամ Ժինճեան, Արամ Անդրանիկեան, Երուանդ Գաբամանեան,
Բրիտոստուր Սիմոնօֆ, Տիրան Խանամիրեան:

Սկիւսարէն՝ Պենոն Մազլըմեան, Արմենակ Վ. Փափաղեան
(Լիւլա-որդի), Եղուարդ Խիւտալէրտի, Արտաւազդ Վարդանեան,
Պերճ Վարդանեան:

Խազիւղէն՝ Արամ Աստուածատուրեան, Յակոր Պալըքճեան,
Հայկունի Մէրտինեան:

Մայր-Վարժարանէն՝ Նուարդ Աղաչրաքեան, Անժէլ Գազան-
ճեան, Մկրտիչ Կարինեան, Հայկ Պարտիզպանեան:

Մագրիգիւղէն՝ Արաքսի Գեղամ Խանամիրեան, Կ. Գազաղեան:

Կեդր. Նախակրթարանէն՝ Վահէ Մսրըլեան: Ֆերիգիւղի ազգ.
փարժարանէն Երուանդ Սուրէնեան, Օրթագիւղէն Մատէն Պախ-
թիարեան, Բանկալքիի Օր. վրժ.էն՝ Լիւսի Աբրահամեան, Գար-
թաշի փարժարանէն՝ Դրիգոր Յարութիւնեան, Ենի գիւղի ազգ.
փարժարանէն՝ Ատրինէ Մոքոսեան, Պէօյիւֆսերէէն՝ Արաքս Վ. Է-
սսեան, Գաջըգիւղի Միսիթարեանէն՝ Հայկ Ժիւլանեան, Համազգ-
եաց փարժարանէն՝ Նուարդ Չապէլ, Գաջըգիւղի Նօր Տաւ փար-
ժարանէն՝ Սօֆի Մկրտիչեան, Սաւաթիոյ Հայ-Հոռոմեականաց Ս.
Մեսր. փարժարանէն՝ Չարեհ Դերձակեան, Սաւաթիոյ Ան. Յղ.
փարժ.էն՝ Հոփոսիմէ Հէքիմեան, Ենի Մահալլէէն՝ Վահան Կիւ-
միւլճեան, Զիւմպիլլի խանէն՝ Լեւոն Սարգիսեան, Սաւաթիայէն՝
Առաքել Կոստանեան, Սարգեարէն՝ Երուանդ Գալֆաեան, Նիկո-
ղոսեան փարժ.էն՝ Արփինէ Աճէմեան:

Նիկոմիդիայէն՝ Նուպար Յ. Պիպիեան, Չաֆրեան Մանկա-
պարտեան Սիրազարդ Չաքըրեան, Էֆթիկ Միքաէլեան և Չաւէն
Բիւրքճեան: Վերափոխման փարժարանէն՝ Պերճուհի Բիւրքճեան:

Պարտիզպանի Ազգ. փարժարանէն՝ Յովհաննէս Բարսեղեան,
Կարօ Մ. Տ. Կարապետեան, Ատաբազարցի մը: Բարձր. փարժարանէն՝
Սահակ Տ. Կարապետեան և Մ. Մարկոսեան:

Ատաբազարի Ազգ. փարժարանէն՝ Վահան Բարսեղեան:

Էսիրնէի Ազգ. փարժարանէն՝ Հրանտ Պզտիկեան:

Ասոնցմէ վիճակը շահեցան Վիեն. Միսիթարեանէն Հրաչեայ
Սուրենեան և Կեդր. Նախակրթարանէն Վահէ Մսրըլեան: Առաջինը
կ'ստանայ խոստացուած գիրքը և երկրորդը եռամսեայ Ծաղիկ: